C/2025/3168

20.6.2025

Rezoluție a Comitetului European al Regiunilor – O Busolă pentru competitivitatea UE

(C/2025/3168)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR),

Mesaje principale

1. este de acord cu evaluarea Comisiei Europene potrivit căreia Europa nu a ținut pasul cu alte economii majore din cauza unui **decalaj persistent în ceea ce privește creșterea productivității** și că trebuie să acționeze acum pentru a juca un rol de frunte în tehnologiile esențiale, astfel încât să se poziționeze ca lider mondial în domeniul inovării, al productivității și al decarbonizării domeniilor tehnologice fundamentale pentru a-și recâștiga competitivitatea și a-și asigura prosperitatea;

2. subliniază, totuși, că competitivitatea Europei poate fi rezilientă și durabilă numai dacă este înrădăcinată într-un model social european puternic, bazat pe coeziune socială, pe reducerea inegalităților și pe un tratament fiscal echitabil;

3. sprijină cele **trei imperative de transformare** și **catalizatorii orizontali** enumerați în Busolă, care sunt necesari pentru a susține competitivitatea;

4. subliniază că catalizatorii orizontali propuși nu ar trebui să conducă la un model de guvernanță mai centralizat, axat exclusiv pe dialogul dintre Comisie și guvernele naționale, în detrimentul autorităților subnaționale și pe integrarea efectivă a considerentelor teritoriale;

5. face trimitere la **angajamentul președintei von der Leyen în orientările strategice** de a „plasa regiunile în centrul activității noastre” și, prin urmare, sugerează ca **instituțiile UE, guvernele naționale, autoritățile locale și regionale și sectorul privat să colaboreze pentru a pune în aplicare Busola, promovând abordarea bazată pe realitatea zonei**;

6. solicită **principii clare privind modul în care va funcționa această colaborare între toate nivelurile de guvernare** la punerea în aplicare a Busolei în următorii cinci ani și propune un **nou parteneriat** între Comitetul European al Regiunilor și Comisie pentru punerea în aplicare a Busolei, care să includă:

— efectuarea de **evaluări sistematice ale impactului teritorial** pentru inițiativele-cheie ale Busolei care afectează în mod direct municipalitățile și regiunile din întreaga UE;

— integrarea activității **rețelei RegHub a CoR**, care oferă feedback cu privire la punerea în aplicare a reglementărilor UE pe teren, ca parte a **dialogurilor anuale de punere în aplicare ale comisarilor în cauză**;

— desfășurarea **anuală a unei dezbateri de orientare privind situația actuală a Busolei** și impactul acesteia asupra autorităților locale și regionale pentru a măsura progresele înregistrate în ceea ce privește creșterea competitivității;

— asigurarea faptului că **instrumentul de coordonare a competitivității** ia în considerare diversitatea (capacitățile și vulnerabilitățile) teritoriilor Europei și repartizarea competențelor în cadrul statelor membre;

— asigurarea adoptării rapide a **activității platformei „Pregătiți pentru viitor” (F4F)**. CoR se angajează să participe activ la activitatea viitoare a platformei privind adecvarea și simplificarea reglementărilor și solicită ca metodele de lucru ale platformei F4F să fie extinse la etapa prelegislativă, garantând astfel o abordare bazată pe dovezi, bazată pe realitatea zonei și coerentă pe parcursul întregului ciclu legislativ, și

— și garantând totodată că evaluările teritoriale iau în considerare realitatea regiunilor cu riscuri grave de depopulare și îmbătrânire. Dispersia teritorială, îmbătrânirea și densitatea scăzută a populației, împreună cu lipsa masei critice de întreprinderi împiedică punerea în aplicare eficace a unor politici uniforme în materie de competitivitate. Busola ar trebui să prevadă indicatori și instrumente adaptate acestor regiuni, recunoscându-le limitările structurale, dar și potențialul, garantând o integrare echitabilă și eficace în strategia europeană;

7. subliniază că o **evaluare pur sectorială a competitivității Europei** nu este suficientă pentru a stimula creșterea productivității în întreaga UE;

8. constată că autoritățile locale și regionale sunt **factori-cheie ai competitivității**, deoarece pun în aplicare agenda strategică a UE pe teren și sprijină în mod eficace ecosistemele de inovare prin investiții și achiziții publice;

9. este convins că competitivitatea și coeziunea teritorială, economică, digitală și socială sunt interconectate și sunt elemente esențiale pentru funcționarea și dezvoltarea în continuare a **pieței unice**;

10. susține punerea în aplicare a unor măsuri de abordare a provocărilor demografice pentru a atinge obiectivele Busolei;

11. salută **instrumentul propus de coordonare în materie de competitivitate** pentru a îmbunătăți coordonarea politicilor la nivelul UE și la nivel național, dar regretă că Busola pentru competitivitate oferă puține informații cu privire la modul în care ar trebui să funcționeze și nu se referă deloc la un mecanism de reajustare a politicilor UE în cazul în care acestea nu reușesc să sporească competitivitatea UE. Prin urmare, CoR solicită din nou ca instrumentul să fie sensibil din punct de vedere teritorial și să se bazeze pe principiile prezentate în prezenta rezoluție;

12. este preocupat de faptul că măsurile prevăzute pentru **finanțarea competitivității** s-ar putea situa cu mult sub nivelul de 750-800 miliarde EUR pe an în investiții suplimentare necesare, conform raportului Draghi. Asigurarea unei mobilizări mai substanțiale și mai strategice a capitalului privat trebuie să fie o prioritate. Emiterea de noi datorii comune pentru finanțarea proiectelor comune de investiții ar trebui să facă parte din discuția mai amplă privind finanțarea bugetului pe termen lung al UE pentru perioada de după 2027;

13. constată că povara ridicată a reglementărilor în UE este menționată de întreprinderi ca fiind unul dintre principalele obstacole în calea creșterii economice și a investițiilor; salută obiectivul Comisiei de a reduce costurile tuturor sarcinilor administrative cu 25 % pentru toate întreprinderile și cu 35 % pentru IMM-uri și este de acord cu ideea enunțată în Busolă că restabilirea competitivității Europei necesită trecerea la o treaptă de viteză superioară în ceea ce privește reducerea birocrației; subliniază că eforturile cu impact în direcția **simplificării și a reducerii poverii administrative** sunt vitale pentru creșterea competitivității UE, **menținând în același timp standardele sale economice, sociale și de mediu, asigurând stabilitatea reglementărilor și respectând principiile unei mai bune reglementări**;

14. reiterează apelul formulat în raportul Draghi ca, înainte de adoptarea unei noi legislații, Comisia să efectueze, la începutul fiecărui mandat, o evaluare sistematică și teste de rezistență ale întregii legislații și ale tuturor normelor UE existente; acest demers ar trebui urmat de codificarea și consolidarea legislației UE pe domenii de politică, inclusiv prin simplificarea și eliminarea suprapunerilor și a inconsecvențelor din întregul lanț legislativ, astfel încât reglementările să devină mai coerente și mai competitive;

Eliminarea decalajului în materie de inovare

15. subliniază că cercetarea și inovarea se află în centrul creșterii competitive în Europa și, făcând trimitere la articolul 182 din TFUE, recomandă ca toate măsurile din acest domeniu să fie integrate în continuare într-un program-cadru separat, pentru a reflecta întregul lanț al cercetării și inovării, de la cercetare fundamentală la produs, asigurând astfel competitivitatea viitoare a Europei;

16. subliniază necesitatea de a intensifica eforturile de dezvoltare a unor ecosisteme de inovare bazate pe realitatea zonei pentru a soluționa pe deplin disparitățile în materie de inovare și pentru a elimina decalajul în materie de inovare atât în interiorul Europei, cât și între UE și SUA și între UE și China;

17. subliniază necesitatea de a inversa urgent valul de întreprinderi inovatoare nou-înființate și de mari întreprinderi care se relochează tot mai mult din Europa; invită Comisia să avanseze cu privire la **cel de-al 28-lea regim juridic** voluntar **pentru întreprinderile inovatoare** și să analizeze potențialul său impact teritorial; subliniază necesitatea ca bugetul pe termen lung al UE să investească în programe transfrontaliere inteligente care vizează sprijinirea lanțurilor valorice interregionale, consolidând ecosistemele regionale de inovare;

18. subliniază că, pentru o competitivitate sporită, este indispensabil să se combine excelența în cercetare și inovare și cunoștințele și capacitatea de producție: ar trebui sprijinite și facilitate activitățile de înaltă tehnologie pe întreaga scară a nivelului de maturitate tehnologică (TRL), de la cercetarea fundamentală la introducerea pe piață și ulterior la implementarea industrială, pentru a consolida reziliența;

19. sprijină **recunoașterea dezvoltării competențelor**, a perfecționării și recalificării și a învățării pe tot parcursul vieții ca piloni ai competitivității UE, întrucât viitorul economic al UE depinde de menținerea unei forțe de muncă înalt calificate, adaptabile și inovatoare. În acest context, CoR subliniază rolul-cheie al autorităților locale și regionale în alinierea dezvoltării competențelor la nevoile economice; subliniază că incluziunea pe piața forței de muncă presupune, de asemenea, reducerea barierelor structurale, în special pentru femei, și asigurarea unor condiții de muncă echitabile, astfel cum sunt ele consacrate în Pilonul european al drepturilor sociale;

20. regretă faptul că comunicarea nu face nicio trimitere clară la Pactul verde european, având în vedere că angajamentele asumate în acest cadru sunt vitale pentru competitivitatea UE, permițând autorităților publice, întreprinderilor private și cetățenilor o planificare pe termen lung;

O foaie de parcurs comună pentru decarbonizare și competitivitate

21. este de acord că tranziția către o economie decarbonizată ar trebui să contribuie la competitivitatea europeană, dar subliniază că este nevoie de sprijin suplimentar pentru a realiza o tranziție verde și digitală justă, ca parte esențială a unei politici de coeziune reformate;

22. avertizează că **impactul tot mai puternic al schimbărilor climatice** reprezintă o amenințare gravă la adresa securității sociale și a competitivității UE; subliniază faptul că creșterea economică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră trebuie să meargă mână în mână și evidențiază modul în care modelul **Misiunii privind neutralitatea climatică și orașele inteligente ar putea deveni o piatră de temelie a politicii UE în materie de competitivitate** (cu o investiție estimată la 650 de miliarde EUR, care oferă un vast potențial de inovare și oportunități de afaceri în sectoare-cheie);

23. subliniază că adaptarea la schimbările climatice este o dimensiune la fel de importantă a strategiei UE privind competitivitatea; solicită un sprijin sporit pentru ca autoritățile locale și regionale și industriile să elaboreze strategii de reziliență climatică care să includă îmbunătățirea infrastructurii; subliniază importanța integrării măsurilor de adaptare în politicile economice și industriale pentru a proteja competitivitatea pe termen lung și stabilitatea socială;

24. salută publicarea **Pactului pentru o industrie curată** pentru a aborda problemele persistente cu care se confruntă industriile care urmăresc obiectivul decarbonizării, dar subliniază necesitatea unei dimensiuni teritoriale puternice a politicii industriale pentru a asigura punerea în aplicare eficace și a unui sprijin suplimentar pentru regiunile cu industrii mari consumatoare de energie;

25. salută intenția Comisiei Europene de a prezenta, în 2025, un plan de investiții pentru un transport durabil, precum și alte inițiative conexe, în special planul pentru o rețea feroviară europeană de mare viteză cu obiective ambițioase; împărtășește obiectivul CE de a accelera decarbonizarea întregului sector al transporturilor în modul cel mai eficient din punct de vedere economic și subliniază necesitatea unei abordări ancorate în realitățile teritoriale pentru a sprijini un nivel maxim de conectivitate și acces;

26. salută **planul de acțiune privind energia la prețuri accesibile**, cu viitoarele sale inițiative de reducere a costurilor energiei pentru cetățeni, întreprinderi și industrie, și solicită o adevărată uniune energetică europeană, cu o piață pe deplin integrată și bine interconectată în întreaga UE și cu un sistem de guvernanță bine funcțional în centrul său; subliniază necesitatea de a stimula producția locală de energie și de a implica în continuare sectorul privat în tranziția energetică;

27. subliniază importanța asigurării rezilienței pieței unice, deoarece aceasta rămâne sub presiune atât din afara, cât și din interiorul UE, din cauza faptului că statele membre urmăresc interese individuale pe termen scurt prin măsuri unilaterale, cum ar fi barierele comerciale transfrontaliere nejustificate și subvențiile de stat pentru industriile naționale; În plus, IMM-urile se confruntă cu provocări legate de reglementările diferite de la un stat membru la altul, în special în ceea ce privește standardele de durabilitate. Această lipsă de armonizare ridică costurile de asigurare a conformității și complică operațiunile transfrontaliere și, prin urmare, reprezintă o barieră care trebuie îndepărtată;

28. subliniază că competitivitatea și creșterea economică a Europei se bazează pe o economie deschisă integrată în lanțurile valorice globale. Este important ca Europa să susțină valorile liberului schimb și ale multilateralismului. În acest sens, este important ca Europa să își diversifice exporturile dincolo de SUA și China și să consolideze acordurile de liber schimb.

29. în mod similar, este esențial ca Busola pentru competitivitate să includă mecanisme practice și financiare de îndrumare pentru întreprinderile mici din sectoarele tradiționale, cum ar fi turismul sau agricultura, astfel încât tranzițiile verde și digitală să nu fie percepute ca o sarcină suplimentară, ci ca o oportunitate accesibilă. Acțiunile de formare la nivel local, stimularea cooperării întreprinderilor și digitalizarea partajată ar trebui să facă parte din procesul de elaborare a reglementărilor;

30. subliniază că **tranziția către o economie circulară** ar trebui să fie un imperativ strategic pentru competitivitatea UE, sporind în același timp autonomia și reziliența UE; solicită creșterea substanțială a sprijinului acordat de UE orașelor și regiunilor pentru a dezvolta și pune în aplicare soluții circulare sistemice, în special prin intermediul achizițiilor publice;

Reducerea dependențelor și consolidarea securității

31. subliniază că UE nu trebuie să ezite să utilizeze instrumente de protecție, cum ar fi **instrumentele de apărare comercială** și **Regulamentul privind subvențiile străine**, pentru a se asigura că întreprinderile din UE nu sunt afectate de concurența neloială din partea întreprinderilor străine. În acest context, este, de asemenea, important să se sublinieze necesitatea urgentă de a adopta **pachetul de reforme în domeniul vamal**;

32. subliniază că este vital pentru competitivitatea UE să se asigure o aprovizionare fiabilă și diversificată cu materii prime**, în special cele considerate critice și strategice,** deoarece acestea sunt elemente esențiale pentru sectoarele energetic, alimentar, al construcțiilor și industrial; subliniază importanța Alianței europene pentru materii prime și salută în special faptul că aceasta este deschisă și regiunilor;

33. consideră că consolidarea securității și rezilienței europene este o prioritate și subliniază că investițiile în apărare și în tehnologiile cu dublă utilizare ar trebui, de asemenea, să contribuie la competitivitate și la dezvoltarea regională;

34. insistă ca Comisia (inclusiv în ceea ce privește nevoia crescută de **investiții** în securitate și **apărare**) să impulsioneze **politica spațială** și să crească considerabil investițiile în sistemul de sateliți Galileo, permițând, de asemenea, utilizarea sa militară; recomandă ca datele spațiale să fie valorificate și pentru monitorizarea riscurilor de mediu și prevenirea dezastrelor climatice;

35. subliniază că **tehnologiile avansate, cum ar fi semiconductorii din sectoarele-cheie, biotehnologia și inteligența artificială**, sunt de o importanță vitală pentru a asigura competitivitatea și suveranitatea tehnologică a UE; subliniază că autoritățile locale și regionale sunt actori-cheie în difuzarea inteligenței artificiale atât pentru sectorul privat, cât și pentru cel public și că ele sunt bine plasate pentru a crea încredere în soluțiile de inteligență artificială prin implicarea directă a publicului și o mai mare transparență.

Bruxelles, 3 aprilie 2025.

Președinta
Comitetului European al Regiunilor
Kata TÜTTŐ